Iona - comentarii de J. N. Darby

Cartea profetului Iona ne prezintă o istorie care cred că s-ar putea aplica la multe sentimente care se nasc în inimile oamenilor din orice vreme. Istoria lui Iona este cea a unui om integru în fond, dar care nu avea curajul de a umbla drept pe calea voiei lui Dumnezeu, se întrepătrunde cu profeţia lui, făcând ca aplicaţia individuală să fie destul de simplă şi naturală. Totuşi, istoria lui Iona este cea a unui martor trimis de Dumnezeu, mai curând decât a unui credincios într-o viaţă obişnuită. Este istoria inimii omeneşti atunci când Dumnezeu i-a încredinţat mărturia lui faţă de lume şi a căilor suverane şi guvernamentale ale lui Dumnezeu ca urmare a ceea ce produce acea inimă. În istoria lui Iona avem o imagine a istoriei iudeilor sub acest aspect, şi chiar şi unele aspecte cu privire la Mesia, cu diferenţa că Mesia a venit să dea mărturie în har şi a fost întotdeauna perfect. Vom semnala principalele aspecte pe care Duhul Sfânt a dorit să le scoată în evidenţă prin această relatare, deoarece, sub acest aspect, profeţia este deosebit de interesantă.

Este evident că evenimentele profetice constituie numai ocazia pentru prezentarea principiilor importante care decurg din acestea, sau, mai curând faptul profetic, pentru că profeţia se limitează la distrugerea cetăţii Ninive peste patruzeci de zile, ameninţare care a fost îndepărtată ca urmare a pocăinţei cetăţii. Istoria lui Iona constituie cea mai mare parte a cuprinsului cărţii.

Ninive, care reprezintă lumea cu măreţia ei naturală, plină de mândrie şi de nelegiuire şi care uită de Dumnezeu şi de autoritatea Lui, merita judecata dreaptă a lui Dumnezeu. Aceasta este ocazia pentru desfăşurarea căilor lui Dumnezeu pe parcursul acestei cărţi. Mizeria omului căruia i-a fost încredinţată mărturia lui Dumnezeu este aceea că el îşi dădea sieşi importanţă pentru că i se încredinţase un mesaj important. Istoria harului ne arată cum Dumnezeu, în har, îi dă o omului anumită misiune, iar faptul că omul care a primit misiunea îşi dă importanţă arată doar mândria şi deşertăciunea omului. Se vede că omul nu poate suferi ca harul lui Dumnezeu să se manifeste în favoarea altora, nici nu poate suferi vreo altă comunicare a gândurilor Lui şi a firii Lui care s-ar face prin alt mijloc decât prin el însuşi, chiar atunci când aceasta se face în har. Omul face lucrurile în felul lui şi el vrea să aibă gloria, astfel încât toate gândurile lui Dumnezeu se limitează la punctul lui de vedere şi la partea pe care i-a dat-o Dumnezeu în mesajul Lui. Comparaţi cu ceea ce am văzut în cazul lui Moise şi al lui Ilie, atât de mari slujitori ai lui Dumnezeu. Sentimentul acestei supremaţii a lui Dumnezeu, care poate arăta har, este prea mare pentru inima lor. Omul nu poate suporta aşaceva decât dacă se micşorează în proprii lui ochi într-atât încât să facă numai voia lui Dumnezeu, indiferent care ar fi să fie ea, lăsându-I lui Dumnezeu toată gloria Lui, iar El se glorifică dând har şi binecuvântându-l pe acel om din toată inima. Altfel, omului îi place să mânuiască sabia răzbunării, ceea ce, vai! se potriveşte cel mai bine cu inima omului dornic să-şi dea cât mai multă importanţă.

“Vrei să poruncim să se coboare foc din cer, cum a făcut Ilie?” (Luca 9:54) Iată expresia inimii naturale, pentru că răzbunarea este manifestarea puterii. Harul îi permite omului care este deficient să se bucure de bunătate şi refuză să intervină în forţă, cruţându-i pe cei împotriva cărora ar putea folosi forţa. Pe de altă parte, numai Dumnezeu poate da har. Ameninţarea cu răzbunarea se leagă de cel care are autoritatea de a o anunţa. Mesajul şi mesagerul sunt de temut. Un om graţiat este preocupat mai mult de propria lui bucurie şi de cel care i-a dat har decât de acela care i-a adus vestea graţierii. În rest, harul se raportează la teama pe care o inspiră judecata cu care este ameninţat omul. Dacă mesagerul nu este el însuşi pătruns de duhul de dragoste, el simte prezenţa unui Dumnezeu care este mai presus de gândurile lui şi se înspăimântă pentru că nu-L cunoaşte. El se teme atunci şi pentru propria lui importanţă: dacă Dumnezeu este cumva mai bun decât inima lui mică şi decât ceea ce exprimă mesajul care i-a fost încredinţat?

Aşa era Iona, cu toate că se temea de Dumnezeu. El a fugit dinaintea lui Yahve, simţind că nu putea conta pe El pentru ca să-i fie satisfăcute cerinţele care trădau micimea inimii lui (comparaţi cu Iona 1:3 şi Ioan 4:2).

Simţim că Dumnezeu este mai presus de gândurile inimilor noastre. Pe de altă parte, ne place adevărul lui Dumnezeu atunci când noi îl putem folosi pentru a ne da importanţă. Aşa a fost şi cu Israel.

Israel a fost vasul mărturiei lui Dumnezeu în lume şi s-a glorificat cu aceasta, luând onoruri pentru sine. Nu a putut suferi ca naţiunilor să li se dea har, şi prin opoziţia lui faţă de har a umplut măsura nelegiuirii şi a atras asupră-şi mânia lui Dumnezeu (camparaţi Isaia 43:10 şi 1. Tesaloniceni 2:16).

Altfel, în această profeţie sunt expuse principiile pe temeiul cărora poate fi dată o mărturie pentru Dumnezeu. În primul rând, omul este chemat să dea mărturie, şi acesta este un act al fidelităţii faţă de Dumnezeu, faţă de care este răspunzător. Am văzut deja că Israel era într-o asemenea poziţie. Toată istoria lui sprijină acest gând. Favorizat de Dumnezeu prin apropierea de El, Israel ar fi trebuit să prezinte înaintea întregii lumi mărturia despre ce este singurul Dumnezeu adevărat, dar, fiind incapabil să primească harul dat şi naţiunilor (în orice timp, casa lui Yahve a fost o casă de rugăciune pentru toate naţiunile), el a eşuat până şi în a rămâne el însuşi fidel, astfel încât rezultatul este că acest popor, care fusese singurul mijloc prin care putea fi arătat în lume caracterul lui Dumnezeu, a atras şi alte popoare în furtuna judecăţilor divine care au căzut asupra lui. Aceasta este imaginea pe care o reprezintă istoria lui Iona atunci când a primit întâi mesajul de la Dumnezeu. Şi aşa vor decurge lucrurile la sfârşitul timpului. Israel, în mijlocul furtunilor lumii, insensibil din cauza necredinţei stupide faţă de judecata care se apropia pentru a-l înghiţi, face toate naţiunile să sufere rezultatele păcatului său până atunci când intervenţia lui Dumnezeu le va face să recunoască puterea şi gloria Lui.

Trebuie să spunem că aceasta este valabil întotdeauna: dacă aceia cărora Dumnezeu, în harul lui, le-a încredinţat o mărturie, nu pun în valoare această mărturie în folosul altora, potrivit cu harul care le-a fost dat, curând ei vor nu vor putea umbla cu fidelitate înaintea lui Dumnezeu. Dacă ei Îl recunosc într-adevăr pe Dumnezeu, ei se vor simţi datori să facă cunoscut numele Lui şi să-i aducă şi pe alţii la binecuvântările Lui. Dacă ei nu cunosc gloria Lui în har, atunci sigur că ei nu vor şti să umble cu fidelitate înaintea Lui, pentru că Dumnezeu este singura noastră putere şi El este plin de bunătate, şi nu poate fi altfel.

Primul tablou care ne este prezentat este acela al omului chemat să fie martor al lui Dumnezeu în mijlocul unei lumi pline de mândrie şi stricate, care umblă după voia ei fără a avea în vedere nici autoritatea, nici sfinţenia lui Dumnezeu. Nefiind el însuşi destul de aproape de Dumnezeu pentru a fi pătruns de duhul căilor Sale în sfinţenie şi iubire, ştiind totuşi că El este bun, omul dă înapoi de la îndeplinirea misiunii de a-L reprezenta pe Dumnezeu înaintea lumii. Iona nu ar fi refuzat să ia numele Lui ca o glorie pentru sine, dar purtarea poverii unei mărturii despre un Dumnezeu atât de bun, de răbdător şi de sfânt era ceva prea greu pentru inima lui nerăbdătoare şi orgolioasă, care dorea să se facă după propria lui voinţă în judecată atunci când alţii nu-l urmau în sfinţenie.

Vedem că Ioana, deşi trebuia să-şi ridice glasul împotriva cetăţii Ninive, el a fugit totuşi dinaintea lui Yahve şi nu de opoziţia carnală a cetăţii. Hristos, scumpul nostru Mântuitor, este singurul care a îndeplinit sarcina de care vorbim. El este martorul cel credincios. Putem compara Psalmul 40, unde ni se spune în ce mod a împlinit El această misiune, El, Cel care era într-o glorie care-L plasa mult deasupra unei asemenea poziţii, astfel încât numai harul suveran L-a putut face să coboare, şi încă o glorie care numai ea Îl făcea capabil să îndeplinească misiunea, cu toate dificultăţile cu care răutatea omului îl întâmpina pe cale. El, cu gloria Lui atât de mare, a împlinit misiunea în smerenie şi ascultare, şi în ascultare până la moarte. Vedeţi în Psalmul 40, v. 1-2, până unde a mers El şi în ce fel a mers, fără a căuta să se cruţe de la nimic şi aşteptând totul numai de la Dumnezeu. El S-a făcut om pentru a îndeplini această misiune (v. 6-8) şi a îndeplinit-o cu fidelitate, fără a ascunde adevărul şi dreptatea lui Yahve faţă de adunarea lui Israel (v. 10 şi următoarele). Sub povara grea a poziţiei în care ajunsese din cauza nelegiuirii omului şi deoarece luase asupra Lui cauza poporului său, El s-a încredinţat mângâierilor lui Yahve, şi, după ce a dat mărturie cu o răbdare perfectă, cere dreptate împotriva vrăjmaşilor săi, adversari şi ai mărturiei lui Dumnezeu, cerere foarte potrivită în situaţia în care suntem în cadrul dispensaţiunii iudaice, a judecăţii.

Am văzut cum judecăţile care vin asupra martorului infidel au ajuns nu numai să fie recunoscute de el însuşi ci şi să fie mijlocul prin care Yahve este recunoscut de naţiuni şi acestea să-I aducă închinare.

Aici începe al doilea tablou al mărturiei: respingerea completă a martorului privit ca primul depozitar al mesajului. El a suferit judecata lui Dumnezeu şi a fost aruncat din prezenţa Lui până în adâncimile hadesului. Aceasta este soarta Israelului infidel în mărturia pe care trebuia s-o dea pentru Dumnezeu şi incapabil să dea acea mărturie. Hristos a coborât în hades în harul Lui infinit, dar fiind respins tocmai pentru că era fidel. În rugăciunea lui Iona vedem în modul cel mai clar duhul rămăşiţei lui Israel. Versetele 7-9 din capitolul 2 ne arată aceasta în modul cel mai evident.

Însăşi rămăşiţa lui Israel, chiar integrată prin har, nu este în fond decât carne. Îi fusese încredinţată mărturia, avea o responsabilitate în această privinţă, dar a eşuat: carnea este incapabilă. Tot ce este în om trebuie condamnat la moarte. El este doar deşertăciune, iar dacă coboară în moarte cine îl va ridica de acolo şi cine va face dintr-un mort un martor al lui Dumnezeu? Dar, slavă lui Dumnezeu, Hristos a coborât în moarte, şi, după cum Iona a petrecut trei zile şi trei nopţi în pântecele unui peşte, Fiul omului a coborât în părţile cele mai de jos ale pământului şi a fost acolo trei zile şi trei nopţi. Dar cine L-ar fi putut opri să se ridice de acolo? Moartea a ajuns atunci neputincioasă, nu omul. Ea se lupta împotriva Celui care are puterea vieţii, şi, fie că ne gândim la puterea lui Dumnezeu, înaintea căruia Isus a meritat învierea, fie că ne gândim la Persoana Martorului credincios, nu era posibil ca El să fie ţinut de legăturile morţii. El este nu numai martorul credincios, ci şi întâiul născut dintre morţi.

Acum începe cea de-a doua mărturie. Tot ce ar fi putut fi Israel şi tot ce ţinea de omul sub responsabilitate a eşuat definitiv. Însuşi Hristos, cel care este credincios, a fost respins. În consecinţă, Israelul este înlăturat din acea poziţie de vas al mărturiei lui Dumnezeu dată prin carne. Numai Cel înviat poate acum da mărturie, şi, am putea adăuga că el poate da mărturie şi lui Israel, care a ajuns acum obiectul îndurării în loc să fie vas al promisiunilor şi al mărturiei. Dar aceasta face ca Dumnezeu să se prezinte în caracterul Lui specific, de bunătate. Dacă Israel, ca om drept, nu a putut fi vasul mărturiei pentru dreptate, ci chiar a respins dreptatea, fiind păcătos, Dumnezeu revine la caracterul Lui de bunătate, fiind Creatorul credincios, caracter pe care nu a încetat de fapt niciodată să-l aibă, deşi l-a pus încercat pe om punându-l în relaţie cu El Însuşi şi acordându-i toate avantajele posibile ca să se arate dacă omul poate fi un martor pe pământ pentru dreptatea lui Dumnezeu. Iona ştia că acea bunătate exista şi este sigur că el şi poporul lui au putut experimenta acea bunătate, dar, dacă dreptatea nu era fără îndurare pentru ca să-L glorifice pe acela care avea misiunea de purtător al mărturiei pentru dreptate, dacă nu era revendicativă pentru a pune în valoare poziţia martorului, el nu mai voia să aibă a face cu ea. De fapt, el era incapabil, pentru că Dumnezeu este bun, iar un martor pentru El după cum dorea Iona era ceva imposibil şi nu ar fi fost adevărat.

Iată de ce harul, adică descoperirea harului, se identifică cu bunătatea arătată faţă de naţiuni. Este oare Dumnezeu numai al iudeilor? Sigur că este şi al naţiunilor, iar lepădarea iudeilor este spre împăcarea lumii. “Acelaşi Domn este bogat în îndurare faţă de toţi cei care-L cheamă pentru ca naţiunile să-L glorifice pe Dumnezeu pentru îndurarea Lui”*.

Aceasta a fost în dezbatere între Dumnezeu şi Iona în final: Iona dorea să-i refuze lui Dumnezeu dreptul de a manifesta har faţă de sărmanele Sale creaturi şi insista ca Dumnezeu să execute cu toată rigoarea sentinţa asupra lumii naţiunilor, fără să lase loc pentru pocăinţă. Dumnezeu i-a răspuns nu dezvoltând planurile harului Său, ci făcând apel la drepturile bunătăţii Sale suverane, la firea Lui, la ceea ce este în caracterul Lui. Ninive L-a crezut pe Dumnezeu. Iar dacă Dumnezeu ameninţă, face aceasta pentru ca omul să se abată de la rău, pentru ca acela care se abate de la rău să fie apoi cruţat. Dacă nu ar fi aşa, atunci El nu l-ar mai avertiza pe păcătos, ci nu i-ar spune nimic şi l-ar lăsa să se coacă pentru judecată. Dar căile lui Dumnezeu nu sunt aşa.

Putem remarca faptul că aici nu este vorba de credinţa în Yahve, ca în cazul marinarilor înspăimântaţi. Efectul marilor necazuri care vor veni asupra lui Israel în zilele din urmă, ca o judecată asupra martorului necredincios al lui Yahve, Îl va face cunoscut pe acest Dumnezeu al judecăţii şi va face şi ca numele cel mare al lui Yahve să fie glorificat pe tot pământul (Iona 1:14, 16). Cu privire la acele zile din urmă am văzut mărturia profeţilor şi cea a Psalmilor**.

Aici este vorba despre Dumnezeu şi că locuitorii cetăţii Ninive L-au crezut pe Dumnezeu. Acesta este efectul cuvântului lui Dumnezeu asupra conştiinţei. Ei şi-au recunoscut nelegiuirea şi s-au întors de la rău, recunoscând dreptatea judecăţii lui Dumnezeu şi adevărul cuvântului Lui. Ca urmare, Dumnezeu i-a iertat şi nu a executat judecata. Altfel, lucrurile sunt conform căilor Sale, aşa cum ni le-a făcut cunoscute prin Ieremia.

Dumnezeul bunătăţii are milă de toate făpturile create de mâna Lui atunci când ele se smeresc înaintea Lui şi tremură la auzul judecăţilor Sale drepte. Dar Iona nu-şi făcea griji pentru făpturile lui Dumnezeu, ci pentru reputaţia lui de profet. Cât de tristă este starea inimii omului, care este incapabil să fie la înălţimea bunătăţii lui Dumnezeu! Dacă Iona ar fi fost mai aproape de El, ar fi simţit că aşa era Dumnezeul pe care-l vestea el, pentru că ar fi învăţat să-L iubească cunoscându-L, şi atunci ar fi putut spune: “Acum ninivitenii Îl vor cunoaşte, în fine, pe Dumnezeul a cărui mărturie am gloria de a o purta şi vor fi fericiţi”. Dar Iona se gândea numai la sine, iar egoismul grozav din inima lui i L-a ascuns pe Dumnezeul bunătăţii, fidel dragostei faţă de sărmanele Sale făpturi. Capitolul 4:2 ne arată acest duh al lui Iona în toată hidoşenia lui. Harul lui Dumnezeu este ceva insuportabil pentru orgoliul omului, iar dreptatea Lui este potrivită atunci când omul o poate folosi spre gloria lui, pentru că omului îi place răzbunarea care însoţeşte puterea executoare. Nu se poate ca Dumnezeu să nu vestească dreptatea; El nu mântuieşte în păcat, ci îi face cunoscut omului păcatul pentru ca apoi să-l împace pe om cu El, pentru ca restaurarea să fie reală - restaurarea

inimii şi a conştiinţei faţă de Dumnezeu. Iar aceasta este pentru ca El să se facă cunoscut dând har.

Dumnezeu este tot timpul deasupra stării mizerabile a omului şi l-a tratat cu bunătate şi pe Iona, dar l-a şi făcut să simtă că El nu va renunţa la bunătatea Lui, că nu-Şi va schimba caracterul, pentru a satisface mânia din inima omului. El i-a dat o mângâiere lui Iona cel dezamăgit de faptul că nu s-a împlinit ceea ce vestise el, iar egoismul lui Iona a găsit plăcere în acea mângâiere. El aproape că a uitat de dorul lui de răzbunare datorită satisfacţiei pe care a avut-o fiind la adăpost de dogoarea soarelui. După ce ieşise afară ca să vadă care avea să fie soarta cetăţii a cărei pocăinţă îi contraria inima lui cea rea, chiar în mânia lui, el s-a bucurat de kikaionul pe care Dumnezeu l-a pregătit pentru el. Ce mărturie despre nelegiuirea profundă a cărnii! Pocăinţa păcătosului şi întoarcerea lui la Dumnezeu umple de mânie inima. Aşa era pentru că cetatea a fost cruţată datorită pocăinţei. Va lovi Dumnezeu pe cel care se întoarce spre El smerit în urma vinovăţiei lui? Cel care nu cunoaşte inima omului nu poate înţelege cum cuvântul: “dragostea nu se bucură de nedreptate” (1. Corinteni 13:6) se aplică în acel caz. Aceeaşi istorie cu aceeaşi aplicaţie şi aceeaşi răbdare a lui Dumnezeu se poate vedea în cazul fratelui mai mare al fiului risipitor. Dar, dacă omul se mulţumeşte cu ceea ce-i uşurează întrucâtva starea nenorocită şi se mânie în mod egoist atunci când ceea ce-i aduce uşurarea este distrus, să nu cruţe atunci Dumnezeu lucrările mâinilor sale? Fiind un Dumnezeu al bunătăţii, nu va avea El milă de ceea ce a creat? Sigur că El nu se va conforma inimii omului ca să facă să înceteze bunătatea Lui faţă de cei care au nevoie de ea. Nimic nu este mai emoţionant şi mai frumos decât ultimul verset din această carte, în care Dumnezeu ne arată această putere şi necesitate supremă a iubirii Sale. Dacă ameninţările dreptăţii sunt vestite şi trebuie să fie auzite şi executate, această iubire, când omul persistă în răzvrătire, rămâne calmă în bunătatea perfectă pe care nimic nu o poate schimba, şi, imediat ce omul îi permite, foloseşte ocazia ca să se arate dând binecuvântare, cu calmul perfecţiunii căreia nu-i scapă din vedere nimic, care observă totul pentru ca să lucreze potrivit caracterului ei, niciodată tulburată - acel calm al lui Dumnezeu, esenţial în perfecţiunea Lui, de care depind toate binecuvântările noastre şi pacea noastră.

Trebuie să remarcăm că această carte nu se ocupă de secretele inimilor în ziua cea mare, ci de guvernarea lui Dumnezeu cu privire la oameni pe pământ. Aceasta este dealtfel valabil pentru toţi profeţii. De asemenea, putem remarca faptul că, în această carte, Dumnezeu se descoperă ca Dumnezeu creator - Elohim. Şi noi ştim că însăşi creaţia suspină din cauza păcatului şi creaturile nu sunt omise nici ele de bunătatea lui Dumnezeu şi El are compasiune faţă de ele. El este bun faţă de ele: nici o pasăre nu cade la pământ fără voia Lui. Va veni timpul când blestemul va fi înlăturat şi când, eliberate din robie şi de stricăciune, făpturile se vor bucura de libertatea gloriei copiilor lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu devine Tatăl nostru, dacă ia caracterul de Yahve, care va judeca pe Israel şi va împlini cu privire la el promisiunile şi planurile Lui, cu toată împotrivirea întregii lumi, El nu încetează niciodată să fie Dumnezeu creator şi nu părăseşte nici una din trăsăturile Lui caracteristice pentru a avea o alta şi nici nu încurcă aceste trăsături de caracter, care Îl dezvăluie aşa cum este El de fapt.

Este frumos să vedem cum, după toate acestea, Iona ascultă cu supunere glasul lui Yahve - ascultarea lui Iona fiind manifestată prin existenţa acestei cărţi -, să vedem cum acela care a eşuat a ajuns, cu toate acestea, să fie instrument al Duhului pentru ca să ne arate ce este în inima omului, vas al mărturiei lui Dumnezeu, şi (în contrast cu profetul care relatează cu fidelitate toate greşelile lui) bunătatea lui Dumnezeu, la înălţimea căreia omul nu se poate ridica şi căreia omul nu i se poate supune.

Putem remarca şi că acest caz al lui Iona este folosit în Noul Testament în două moduri, care nu trebuie confundate: ca martor, prin cuvântul lui Dumnezeu, în mijlocul lumii, slujbă pe care Domnul a comparat-o cu slujba Lui; apoi în pântecele peştelui, împrejurare pe care Isus o prezintă ca imagine simbolică a timpului cât El a fost în mormânt. Prin predicarea lui, Ioana a fost un semn pentru niniviteni, după cum Isus a fost un semn pentru iudei, care au fost mai tari de urechi decât acei păgâni care fuseseră departe de Dumnezeu. Prin ceea ce s-a întâmplat cu el în urma refuzului de a da mărturie, Iona este un semn pentru ceea ce urma să I se întâmple lui Isus atunci când a purtat pedeapsa pentru nelegiuirea poporului şi a devenit apoi martor al harului, fiind înviat dintre morţi şi, în acelaşi timp, şi motivul pentru judecata celor care L-au respins. Am văzut că, în istoria Lui, Iona este o remarcabilă imagine morală a lui Israel, sau, cel puţin, a conduitei lui Israel.

clickbible.org